

Konferencja

Zdrowie zaczyna się od relacji

**Klimat społeczny jako fundament
Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie**

2 października 2026 r. • godz. 10.00 – 13.30
aula Akademii Kultury Fizycznej w Krakowie

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

„Szkola zaczyna się od relacji. Klimat szkoły w badaniach i praktyce”

dr Kamila Dembińska

członkini Zarządu Fundacji SOK
ekspertka Think Tank SOS dla Edukacji
współautorka raportu „Szkola zaczyna się od relacji.
Klimat szkoły w badaniach i praktyce”

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Pytanie na początek

PO CZYM POZNAJEMY SZKOŁĘ Z DOBRYM KLIMATEM?

Zdrowie zaczyna się od relacji

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Materiał źródłowy

S sieć
O organizacji
S społecznych
dla edukacji

S sieć
O organizacji
S społecznych
dla edukacji

Szkoła zaczyna się od relacji.

Klimat szkoły w badaniach i praktyce

Raport SOS dla Edukacji

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

01

Czym jest klimat szkoły?

Definicja, wymiary i znaczenie dla uczenia się i zdrowia

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Klimat szkoły – czyli co?

Nie „miła atmosfera”, lecz doświadczana jakość codziennego życia szkolnego.

KLIMAT SZKOŁY

rezultat codziennych doświadczeń uczniów,
nauczycieli i innych pracowników szkoły

Źródło: raport „Szkoła zaczyna się od relacji...”, s. 7–8.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Pięć wymiarów klimatu

BEZPIECZEŃSTWO

fizyczne
i emocjonalne

RELACJE

uczniowie –
nauczyciele –
dorośli

UCZENIE SIĘ

wsparcie,
błędy,
informacja
zwrotna

PRZYNALEŻNOŚĆ

akceptacja,
sprawczość

ORGANIZACJA

przywództwo,
współpraca,
przestrzeń

Źródło: raport, rozdz. 1.4.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Kultura a klimat

To, co deklarujemy ≠ zawsze to, czego doświadczamy.

KULTURA SZKOŁY

wartości • normy • przekonania

„Jaką szkołą chcemy być?”

KLIMAT SZKOŁY

codzienne doświadczenie

„Jak tu naprawdę jest?”

Źródło: raport, rozdz. 1.3.

Dlaczego klimat ma znaczenie?

UCZENIE SIĘ

motywacja
i zaangażowanie

BEZPIECZEŃSTWO

mniej lęku,
większa
przewidywalność

DOBROSTAN

uczniów
i dorosłych

RELACJE

przynależność
i współpraca

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Źródło: raport, rozdz. 2.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Klimat nie zastępuje dydaktyki

Tworzy warunki, w których uczenie się może być bardziej lub mniej dostępne.

KLIMAT → MOTYWACJA I ZAANGAŻOWANIE → UCZENIE SIĘ

„Nie podnosi wyników automatycznie”, ale jest częścią infrastruktury sprzyjającej uczeniu się.

Źródło: raport, s. 16–17.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Zdrowie zaczyna się od relacji

Szkoła jest codziennym środowiskiem życia – uczniów i dorosłych.

BEZPIECZEŃSTWO • PRZYNALEŻNOŚĆ • WSPARCIE

To nie tylko „miękkie” elementy szkoły.
To czynniki ochronne dla dobrostanu i zdrowia psychicznego.

Źródło: raport, s. 18–20; WHO 2017 przywołane w raporcie.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

02

Klimat w polskiej szkole

Co mówią dane o doświadczeniach uczniów?

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Polska: nie jeden obraz, lecz kilka sygnałów

Nie mamy jednego kompleksowego badania klimatu szkoły.

- PISA i TALIS – dane międzynarodowe
- IBE i ORE – analizy krajowe
- badania jakościowe, w tym fokusy SOS dla Edukacji
- wyniki opisują różne wymiary, nie jeden „wskaźnik klimatu”

Źródło: raport, rozdz. 4.1.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Porządek nie wystarcza

Relatywnie dobry klimat dyscyplinarny może współistnieć z deficytami przynależności.

ZASÓB

polscy uczniowie relatywnie dobrze
oceniają warunki sprzyjające
skupieniu i pracy

NAPIĘCIE

częściej niż średnio w krajach OECD
deklarują brak przynależności i
osamotnienie

Źródło: PISA 2018, omówienie w raporcie, s. 36–37.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Poczucie przynależności

Poczucie przynależności jest centralnym mechanizmem klimatu szkoły.

„CZY CZUJĘ, ŻE TU JESTEM U SIEBIE?”

Akceptacja • bycie ważnym • więź • możliwość współtworzenia wspólnoty

Źródło: raport, tabela 1 i rozdz. 4.2.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Bezpieczeństwo to także przewidywalność

Znaczenie ma nie tylko to, czy zdarzają się trudne sytuacje, ale jak szkoła na nie reaguje.

Nie unikniemy trudnych sytuacji.

Klimat ujawnia się w tym, czy zasady są spójne, reakcje dorosłych przewidywalne, a problemy traktowane poważnie.

Źródło: raport, rozdz. 4.4; IBE/Przewłocka 2015.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

03

Dorośli też tworzą klimat

Klimat pracy nauczycieli i rola dyrekcji

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Dorośli też doświadczają klimatu

WSPARCIE

czy mogę
rozmawiać
o trudnościach?

WSPÓŁPRACA

czy działamy
jako zespół?

SPRAWCZOŚĆ

czy mam realny
wpływ?

ORGANIZACJA

czy oczekiwania
są jasne
i realistyczne?

Źródło: raport, rozdz. 3.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Klimat pracy dorosłych ma bezpośredni wpływ na ucznia

DYREKCJA I ORGANIZACJA → KLIMAT PRACY DOROSŁYCH

→ ZASOBY NAUCZYCIELA → RELACJA Z UCZNIEM

**Klimat szkoły jest pomostem między jakością pracy dorosłych
a doświadczeniem uczniów.**

Źródło: raport, s. 27–34.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Rola dyrekcji

Przywództwo, komunikacja i organizacja pracy są częścią klimatu szkoły.

- jasność ról i oczekiwań
- wsparcie zamiast nadmiernej kontroli
- włączanie nauczycieli w podejmowanie decyzji
- przestrzeń na rozmowę i współpracę

Źródło: raport, rozdz. 3.4–3.6.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Głosy dyrektorek

Mikropraktyki dyrekcji z seminarium fokusowego SOS dla Edukacji.

„RACJA CZY RELACJA?”

dialog zamiast
postawy „muszę
wygrać”

„GOOD NEWS”

mówimy sobie o tym,
co się udało

RZECZNIK NAUCZYCIELI

wybrany przez zespół
łącznik z dyrekcją

NAJPIERW „TAK”

potem:
opowiadajcie,
w czym wam
pomóc

Źródło: „Klimat, relacje i dobrostan w szkole. Raport z seminarium fokusowego”, SOS dla Edukacji 2025, s. 8, 20, 22–23, 39–40.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

“

Czy chcesz mieć rację, czy relację?

— dyrektorka szkoły podstawowej, Ruda Śląska

Źródło: „Klimat, relacje i dobrostan w szkole. Raport z seminarium fokusowego”, SOS dla Edukacji 2025, s. 40.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

04

Od diagnozy do praktyki

Mikrostrategie i nagrodzone praktyki

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Dobrego klimatu nie da się zadekretować

Tworzy się w codziennych praktykach, relacjach i decyzjach.

NIE PROGRAM. NIE JEDNA AKCJA. NIE DEKLARACJA.

Codziennie praktyki + relacje + decyzje + konsekwencja

Źródło: raport, zakończenie „Klimat szkoły jako wspólna odpowiedzialność”.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

“

**To są małe rzeczy. I właśnie im
mniejsze, tym często lepsze.**

— ekspertka edukacyjna, seminarium fokusowe SOS dla Edukacji

Źródło: „Klimat, relacje i dobrostan w szkole. Raport z seminarium fokusowego”, SOS dla Edukacji 2025, s. 17.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Mikrostrategie: małe działania, znaczące skutki

MAŁE

możliwe do wdrożenia
bez wielkiej reformy

POWTARZALNE

stają się częścią
codzienności

ZNACZĄCE

zmieniają
doświadczenie szkoły

Źródło: raport, część „Jak zadbać o klimat w szkole – mikrostrategie” i s. 86.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Konkurs „Dbamy o klimat w szkole”

Think Tank SOS dla Edukacji, edycja 2025 – nauczycielki i nauczyciele szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

67

zgłoszeń
z całej Polski

7

nagrodzonych
i wyróżnionych praktyk

1

założenie: klimat
buduje się codziennie

Źródło: raport „Szkoła zaczyna się od relacji...”, s. 48–49.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Nagrodzone praktyki

Konkurs 2025: sześć równorzędnych nagród i wyróżnienie.

Pudełko Dobrych Myśli

PSP im. H. Sienkiewicza w
Myśliszewicach

Dzieci losują słowa
wsparcia, a z czasem
same tworzą dobre myśli
dla innych.

Otwarte drzwi

SP im. J. Brzechwy w
Żarowie

Gabinety dyrekcji,
nauczycieli i
specjalistów są otwarte
– dosłownie i
symbolicznie.

Klasa bez podium. Relacje zamiast dystansu

Liceum INFOTECH w
Białymstoku

Burko w kącie sali:
nauczyciel jest wśród
uczniów, a nie ponad nimi.

Powitanie jako wyraz wzajemnego szacunku

SP nr 1 im. T. Kościuszki w
Nowym Tomysłu

Uważne powitanie na początku
lekcji: zanim zaczniemy pracę,
dostrzegamy człowieka.

EduStreet – uczniowie projektują lepszą szkołę

NSP Olympus w Gutowie
Małym

Maraton pomysłów:
uczniowie razem z dorosłymi
projektują i wdrażają zmiany.

Five o'clock... nie tylko dla lordów

SP dla Dorosłych w
Rybnickim Centrum
Edukacji Zawodowej

Wspólna herbata przy
jednym stole – każdy może
poczuć się jak u siebie.

Wyróżnienie: Świetlica pełna pomysłów

Zespół Szkolno-Przedszkolny w
Nowogrodzie

Pomysły dzieci zamieniają się
w miesięczny plan zajęć
świetlicy.

Źródło: raport „Szkoła zaczyna się od relacji...”, s. 49–55.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Przykład 1.

Lucyna Przybyła, Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Nowym Tomyślu

1

„POWITANIE JAKO WYRAZ WZAJEMNEGO SZACUNKU”

Uważne przywitanie rozpoczynające każdą lekcję.

Wprowadza spokój i porządek. Pokazuje uczniom, że relacje są równie ważne jak nauka.

Źródło: raport „Szkoła zaczyna się od relacji...”, konkurs „Dbamy o klimat w szkole”, s. 52.

Zdrowie
zaczyna się
od relacji

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Przykład 2.

Agnieszka August-Janiak, Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żarowie

2

„OTWARTE DRZWI”

Otwarte gabinety dyrekcji, nauczycieli i specjalistów: mniej barier, łatwiejszy kontakt, łatwiej poprosić o pomoc.

„W jaskini gabinetu nie wolno się zamykać.” – dyrektorka liceum, seminarium fokusowe SOS

Źródło: raport „Szkoła zaczyna się od relacji...”, s. 50; „Klimat, relacje i dobrostan w szkole. Raport z seminarium fokusowego”, SOS dla Edukacji 2025, s. 39.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Przykład 3.

Ewa Ziejewska, Liceum INFOTECH w Białymstoku

3

„KLASA BEZ PODIUM”

Relacje zamiast dystansu: biurko nauczyciela w rogu sali, otwarta przestrzeń w centrum klasy.

Więcej współpracy i partnerskich relacji, łatwiejsze dyskretne wsparcie uczniów ze SPE.

Źródło: raport „Szkoła zaczyna się od relacji...”, konkurs „Dbamy o klimat w szkole”, s. 51.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

“

Nawet w najpiękniejszej szkole, która ma najlepszą przestrzeń sprzyjającą relacji, nie wydarzy się nic, jeżeli zapomnimy, co jest podstawą, czyli ludzie.

— dyrektorka szkoły podstawowej, Ruda Śląska

Źródło: „Klimat, relacje i dobrostan w szkole. Raport z seminarium fokusowego”, SOS dla Edukacji 2025, s. 41.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Gdzie rodzi się dobry klimat?

Klimat powstaje także poza relacjami nauczyciel–uczeń.

ORGANIZACJA

jak układamy pracę szkoły

WSPÓŁPRACA

jak dorośli dzielą się wiedzą
i odpowiedzialnością

PRZESTRZEŃ

czy otoczenie sprzyja
relacjom i regeneracji

Źródło: raport, mikrostrategie organizacji pracy, dobrostanu i przestrzeni szkolnej.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Więcej inspiracji

Baza mikrostrategii SOS dla Edukacji i nowa edycja konkursu.

KONKURS „DBAMY O KLIMAT W SZKOLE” – EDYCJA 2026

Edycja 2026 została już ogłoszona. Zachęcamy do
zgłaszania własnych mikrostrategii!

Więcej pomysłów do przeniesienia do swojej szkoły:
sosdlaedukacji.pl/mikrostrategie

Mikrostrategie
SOS dla Edukacji

sosdlaedukacji.pl/mikrostrategie

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Od czego zacząć w swojej szkole?

1. WYBIERZ

jeden wymiar
klimatu

2. ZDIAGNOZUJ

zapytaj, jak jest
doświadczany

3. ZMIENÍ

jedną konkretną
praktykę

4. SPRAWDŹ

co zmieniło się po
kilku tygodniach

Na podstawie logiki części praktycznej i zakończenia raportu.

Zdrowie zaczyna się od relacji

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Po czym poznać dobry klimat?

Wskaźniki zaproponowane przez nauczycielki i dyrektorki podczas seminarium fokusowego.

- *Które rozmowy cichną, kiedy przechodzi nauczyciel – a które nie?*
- *Jak sekretariat przyjmuje petenta? Czy drzwi są otwarte?*
- *O czym mówi pokój nauczycielski – czy to plotki o uczniach i narzekanie?*
- *Czy absolwenci wracają – jako nauczyciele i jako rodzice?*
- *Czy na korytarzu widać uśmiech?*

Źródło: „Klimat, relacje i dobrostan w szkole. Raport z seminarium fokusowego”, SOS dla Edukacji 2025, s. 4–8.

*Zdrowie
zaczyna się
od relacji*

Klimat społeczny jako
fundament Przedszkoli
i Szkół Promujących
Zdrowie

Akademia Kultury Fizycznej
im. Bronisława Czecha w Krakowie

Szkoła zaczyna się od relacji

Klimat nie jest dany raz na zawsze. Można go świadomie kształtować.

KLIMAT SZKOŁY TO WSPÓLNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ.

Nie musi być idealnie.
Musi być uważnie, przewidywalnie i wspólnie.

Raport
SOS dla Edukacji

Raport „Szkoła zaczyna się od relacji. Klimat szkoły w badaniach i praktyce”, SOS dla Edukacji, 2026.